

ІНТЕГРАЦІЯ М'ЯКИХ УМІНЬ У ПРОГРАМУ З МОРСЬКОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Валентина Кудрявцева

канд. пед. наук, доцент, завідувач кафедри англійської мови в
судноводінні

Херсонської державної морської академії
(73003, Херсон, просп. Незалежності, 20);

e-mail: florakv07@gmail.com;

orcid: <https://orcid.org/0000-0003-4264-4229>

Світлана Барсук

канд. пед. наук, доцент кафедри англійської мови в судноводінні

Херсонської державної морської академії
(73003, Херсон, просп. Незалежності, 20);

e-mail: badger.svetlana@gmail.com;

orcid: <https://orcid.org/0000-0002-5487-8690>

Олена Фролова

канд. пед. наук, доцент кафедри англійської мови в судноводінні

Херсонської державної морської академії
(73003, Херсон, просп. Незалежності, 20);

e-mail: olenafrolova09@gmail.com;

orcid: <https://orcid.org/0000-0002-1510-2902>

У галузі морських перевезень потенційно зацікавлені сторони мають значний вплив на створення та модифікацію стандартів міжнародних транспортних систем і формують запит на підготовку висококваліфікованих фахівців. Упровадження цифрових технологій, автоматизація операцій, глобалізація міжнародної морської торгівлі створюють нові виклики та підвищують вимоги до професійних компетентностей членів екіпажів торгівельних суден.

Останні дослідження сучасного стану та перспектив розвитку галузі вказують на потребу в опануванні нових професійних умінь. Представники морської індустрії добре усвідомлюють вплив людського фактора на ефективність процесів на судні й наголошують на необхідності реформування морської освіти. Виокремлення м'яких умінь в якості мети навчання сприятиме формуванню майбутніх лідерів і, зрештою, покращенню якості професійної підготовки членів екіпажів та

підвищенню ефективності їхньої праці. Таким чином, існує об'єктивна необхідність обґрунтувати значення м'яких умінь, характерних для професії моряка, та описати підходи щодо їхньої інтеграції в освітній процес.

У статті розглянуто декілька визначень поняття «м'які вміння», запропонованих вітчизняними та іноземними дослідниками. На підставі аналізу наукових праць сформульовано визначення м'яких умінь, яке вважаємо доцільним для нашого дослідження. М'які вміння – це індивідуальні психологічно-поведінкові властивості, які реалізуються у міжособистісній взаємодії і сприяють її ефективності.

Мета статті – запропонувати підходи щодо інтеграції м'яких умінь у програму з морської англійської мови в закладі вищої освіти.

З метою планування подальших напрямів роботи з курсантами щодо розвитку м'яких умінь проаналізовано висновки актуальних міжнародних проєктів. Найбільш ефективним підходом визначено інтеграцію м'яких умінь у програму з морської англійської мови, оскільки більшість методів навчання та навчальних матеріалів цієї дисципліни спрямовано саме на розвиток умінь ефективної міжособистісної комунікації.

Поданий у статті матеріал може бути корисним для науковців, викладачів закладів вищої освіти, які задіяні у процесі системного впровадження м'яких умінь в освітній процес.

Ключові слова: *інтеграція, морська англійська мова, м'які вміння, професійна підготовка.*

Постановка проблеми. В останні десятиліття про м'які вміння йдеться на міжнародних та національних конференціях у різних сферах діяльності, наукових дослідженнях, проєктах і статтях. У закладах вищої освіти впроваджуються навчальні курси та рекомендації щодо розробки програм з навчання м'яких умінь. Питання стосовно їхньої наявності у претендентів на певні посади ставлять у співбесідах під час улаштування на роботу. За значимістю м'які вміння не поступаються спеціальним професійним умінням та навичкам і сприймаються як такі, що сприяють покращенню виробничих відносин, процесів та результатів діяльності.

Ефективність процесу підготовки морських спеціалістів значною мірою залежить від готовності закладів морської освіти вчасно реагувати на сучасні тенденції, трансформувати освітнє середовище, адаптувати навчальні програми відповідно до нових потреб, вдосконалювати методи навчання та формувати професійні вміння, що відповідають галузевим стандартам,

вимогам роботодавців та умовам часу з його швидкими технологічними змінами [5].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значна кількість наукових праць присвячена поняттю «м'які вміння». Загалом їх розуміють як такі, що мають перехідні властивості, потрібні у будь-яких сферах співпраці людей задля кращого взаєморозуміння. Визначення м'яких умінь значно різняться, хоча в їхній основі завжди йдеться про взаємодію. Науковці й дослідники, праці яких ми вивчили, погоджуються, що м'які вміння – це не окремі елементи, а комплекс умінь, необхідних для певного виду діяльності.

Розмірковуючи над застосуванням м'яких умінь на робочому місці, S. Vasanthakumari визначає їх як сукупність особистих якостей і звичок, що покращують взаємодію між людьми, їхню сумісність і підвищують ефективність роботи. Тобто, це стиль спілкування, який сприяє створенню позитивного робочого середовища [14: 67]. Автор вважає м'якими вміннями спілкування, роботу в команді, професійну етику, міжособистісну взаємодію, управління часом, лідерство, критичне мислення, креативність, уміння розв'язувати конфлікти та ухвалювати рішення, а також наводить варіант їхнього поділу на міжособистісні та особисті якості.

Автор дослідження про м'які вміння в контексті вищої освіти E. Spirovska Tevdovska зауважує складність визначення цього поняття, не надає його дефініції, але наголошує на важливості включення цих умінь до змісту вищої освіти [11: 99]. До м'яких умінь як необхідних зараховано спілкування, критичне мислення, міжособистісну взаємодію, роботу в команді, поведінкову адаптивність, здатність до самонавчання та етичні знання.

У статті Ж. Діденко м'які вміння визначено як «комплекс умінь або навичок, необхідних для міжособистісного спілкування, досягнення цілі за допомогою критичного та творчого мислення, а також особистісних складових частин емоціонального інтелекту, які впливають на життя та працевлаштування майбутніх фахівців» [1: 267]. Вважаємо позитивним той аспект наведеного визначення, що ці вміння усвідомлюються як комплекс.

У дослідженні, яке базується на ролі занять з морської англійської мови для розвитку м'яких умінь у студентів, A. Sirbu, M. Georgescu характеризують їх як нетехнічні й як здатність

працівників успішно взаємодіяти з іншими людьми, системами, обладнанням та процедурами, вважаючи такими лідерство й менеджмент, ситуаційну обізнаність, прийняття рішень, роботу в команді, спілкування і вплив, розв'язання конфліктів, критичне мислення [9: 87]. На нашу думку, в цьому переліку присутні також і «тверді» вміння, як-от здатність взаємодіяти із системами та обладнанням. Наголошено, що у сфері морських перевезень є усвідомлення необхідності приділити м'яким умінням більше уваги, особливо таким, як робота в команді, спілкування, прийняття рішень, лідерство та управлінські здібності, які однаково важливі для створення належного робочого середовища.

Група дослідників, описуючи у своїй роботі інтерактивний підхід до навчання необхідних умінь персоналу судноплавної галузі, наводять, на їхню думку, загальні та найпоширеніші м'які вміння – лідерство через позитивний вплив, прийняття рішень, робота в команді, спілкування, управління конфліктами, управління часом – для сприяння кращому робочому середовищу та, в кінцевому підсумку, для підвищення продуктивності [7: 247], з чим можна погодитися, додавши ще декілька вмінь, зокрема критичне мислення, креативність, емоційний інтелект.

Незважаючи на відсутність чіткого, всеосяжного визначення м'яких умінь, в деяких публікаціях йдеться про заміну терміна на «power skills» / «потужні вміння», «common skills» / «загальні вміння», «core skills» / «ключові вміння», «essential skills» / «суттєві вміння» і навіть «professional skills» / «професійні вміння» з обґрунтуванням або без обґрунтування такої заміни. В українськомовних наукових працях використовують терміни «м'які вміння», «гнучкі вміння», «софти» і «soft skills», здійснюються спроби замінити «вміння» на «компетентності».

Привертає увагу стаття про трансверсальні компетентності, що співвідносяться зі здатністю людини вирішувати проблеми, пов'язані з технологічними досягненнями та міжкультурною комунікацією, і які, на думку автора, мають стати основними пріоритетами вищої освіти у підготовці майбутніх фахівців [3: 131]. Наведено розроблену ЮНЕСКО Рамку трансверсальних компетентностей, які охоплюють шість «доменів» (сфер): критичне та інноваційне мислення; міжособистісні навички; внутрішньоособистісні навички; глобальне громадянство; медіа та

інформаційна грамотність; інші компетентності, визначені країнами [3: 137].

Поняття «трансверсальні компетентності» зазначено і в статті В. Сіматті, яка вважає, що вони також вказують на особистісні характеристики, такі як соціальні, мовленнєві та комунікативні здібності, доброзичливість і вміння працювати в команді та інші особистісні риси, що характеризують стосунки між людьми [4: 97].

Порівнюючи визначення м'яких умінь і трансверсальних компетентностей, доходимо висновку, що це різні терміни на позначення однакових явищ, але поняття «трансверсальні компетентності» є більш сучасним, оскільки чітко описує природу цих умінь, і більш структурованим, переводячи вміння в компетентності.

Вважаємо доцільним у цій статті користуватися терміном «м'які вміння», який є звичним в освітньому середовищі й відображає їхню сутність. На нашу думку, м'які вміння – це індивідуальні психологічно-поведінкові властивості, які реалізуються в міжособистісній взаємодії та сприяють її ефективності. Такі властивості виявляються у різних сферах життя людини і мають надважливе значення для встановлення якісних відносин та ефективної взаємодії як з окремими людьми, так і з групами людей.

Мета статті – запропонувати підходи щодо інтеграції м'яких умінь у програму з морської англійської мови в закладі вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. Процес підготовки морських спеціалістів значною мірою стандартизовано в певних нормативних актах Міжнародної морської організації, ключовим серед яких є Міжнародна конвенція про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року (консолідований текст з манільськими правками). Конвенція визначає мінімальний перелік професійних знань та технічних умінь і є головним стандартом підтвердження кваліфікації морських фахівців відповідно до міжнародних вимог [2]. У часи ухвалення Конвенції м'які вміння вважалися частиною морської майстерності (good seamanship), яка традиційно формувалася шляхом передавання знань і умінь у тісній взаємодії поколінь на борту судна.

Щорічний аналіз ефективності функціонування галузі морського транспорту та майбутніх тенденцій, що проводить

Міжнародна палата судноплавства (International Chamber of Shipping), наголошує на необхідності внесення змін у професійну підготовку молодих спеціалістів для стабільного забезпечення галузі людськими ресурсами. Ці зміни, в першу чергу, стосуються потреби визначити та додати м'які вміння в якості мети навчання на тому ж рівні, що й технічні вміння [12].

З метою визначення ключових м'яких умінь, необхідних для забезпечення сталого розвитку галузі та підготовки молодих кадрів відповідно до вимог часу, здійснено низку міжнародних проєктів, у яких задіяні представники всіх галузей морських перевезень, а саме моряки, судновласники, кріюінгові компанії, акціонери й центри з професійної підготовки та акредитації моряків. Результати досліджень стали предметом наукових дискусій та широко обговорюються морською спільнотою в межах міжнародних самітів, наукових конференцій та вебінарів.

Важливими для нашого дослідження є висновки проєкту SkillSea (2019-2023 рр.), в якому ретельно досліджено тенденції розвитку галузі, а саме цифровізація всіх процесів, перспективний розвиток автономних суден та підвищення вимог до збереження морського середовища, а також сучасні вимоги до умінь та навичок морських спеціалістів. До проєкту долучилися 15 європейських країн. Дослідники у співпраці з асоціаціями судноплавних компаній та Європейською федерацією працівників транспорту розробили стратегічний план дій щодо сприяння мобільності й привабливості кар'єри морського спеціаліста. У практику морської освіти рекомендується запровадити низку окремих курсів з розвитку м'яких умінь, а саме: 1) володіння цифровими технологіями; 2) екологічно зрілої поведінки; 3) лідерства, спілкування та командної роботи; 4) управління конфліктами [10]. Проєкт став першою спробою визначити та обґрунтувати м'які вміння, що зумовлюють сталий розвиток галузі морських перевезень.

Враховуючи багатогранність та взаємозалежність складників м'яких умінь, приєднуємося до міркувань дослідників, які застосовують кластерний, більш об'ємний підхід до їхнього структурування. Міжнародний морський університет презентував результат діяльності дослідницької групи, яка проаналізувала вплив технологічного прогресу на вміння моряків застосовувати нові технології. У своїй роботі дослідники підтверджують важливу

роль м'яких умінь у вдосконаленні технічних навичок та звертають увагу на недооцінювання ролі людського фактора в професійній морській підготовці. Автори наголошують на необхідності внесення змін до Конвенції [2] та пропонують перелік умінь, необхідних для моряків у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі, серед яких: 1) управління персоналом; 2) ділова комунікація; 3) контроль якості та безпеки; 4) критичне мислення та аналіз; 5) застосування цифрових технологій; 6) стресостійкість і гнучкість; 7) лідерство та ініціативність; 8) активне навчання; 9) особистісні здібності [8]. Вважаємо, що таке структурування м'яких умінь привертає увагу до найважливіших аспектів професійної діяльності моряків з подальшою деталізацією їхнього змісту.

У зв'язку з особливостями роботи на морі управління людськими ресурсами виступає надзвичайно важливим умінням. Наступний значний крок у розумінні лідерства зроблено у проєкті «Добре лідерство» / «Kind Leadership», що був реалізований під егідою Морської професійної ради Великої Британії з метою сприяння професіоналізму, безпеці життєдіяльності та покращенню умов життя на морі шляхом підвищення стандартів професійної підготовки спеціалістів. Автори пропонують інтегрувати курс «Human Element, Leadership and Management» / «Людський фактор, лідерство та управління» у програму професійної підготовки курсантів та заохочувати їх розвивати лідерські навички, які необхідні для створення позитивного робочого середовища. Навчальна мета курсу – визначити бажану поведінку лідерів, навчити працювати в команді, розвивати емпатію та емоційний інтелект, ознайомити з принципами ефективного спілкування [13].

Для нашого дослідження базовими виступають результати проєкту ISOL-MET (Innovative Soft Skills to Maritime Education and Training) (2020-2023 рр.), що об'єднав провідні заклади морської освіти Європи з метою запропонувати практичні підходи до реформування сектора морської освіти, одним з яких є інтеграція м'яких умінь у навчальні програми. Шляхом аналізу цілеспрямовано відібраних реальних ситуацій на морі (case study) курсанти вчаться:

- розуміти роль лідера (leadership and management);
- співвідносити інформацію з різних джерел (situation

awareness);

- оцінювати альтернативні рішення (decision-making);
- працювати в команді (teamwork);
- чітко висловлювати думки та аргументувати свою точку зору (communication and reasoning);
- долати конфлікти, використовуючи навички ефективного спілкування (management of conflicts and persuasion);
- аналізувати, оцінювати та застосовувати знання відповідно до заданого контексту (critical thinking and problem-solving) [6].

Вважаємо необхідним зазначити, що всі перелічені м'які вміння формуються у співпраці з іншими учасниками навчального процесу, тому комунікативні вміння виступають невід'ємним складником інших м'яких умінь.

Згідно з міжнародними вимогами комунікативні вміння в якості професійної компетентності стосуються всього спектру діяльності на морі – від спілкування між членами екіпажу до взаємодії з береговими службами та комерційними організаціями. Від якості комунікації між учасниками процесу залежить ефективність співпраці та здатність вирішувати багатомірні питання для забезпечення сталого розвитку морської галузі.

Інтеграція м'яких умінь у програму з морської англійської мови виконує подвійну вимогу. З одного боку, зацікавлені сторони морської галузі та представники судноплавних компаній вказують на необхідність упровадження м'яких умінь у навчальні плани морських закладів освіти. З іншого боку, це міжнародний запит, який мають враховувати сучасні програми з іноземної мови з метою опанування більш орієнтованих на кар'єру знань, умінь та навичок, що допоможуть курсантам у їхньому професійному розвитку [9: 89].

Враховуючи навчальний контекст, пропонуємо такі підходи для інтеграції м'яких умінь. Один із них полягає у створенні окремого навчального курсу, метою якого буде розвиток вищезазначених умінь. Незважаючи на те, що такий варіант здається найбільш раціональним, він водночас є найбільш витратним за часом та зусиллями. Інший підхід характеризується включенням певних елементів, спрямованих на розвиток м'яких умінь, до змісту декількох навчальних дисциплін з дотриманням таких рекомендацій:

- ознайомлювати курсантів із особливостями міжособистісного спілкування;

- використовувати проблемні завдання та обговорення на заняттях;

- використовувати такі методи навчання, як рольові ігри чи діалоги у симульованому професійному середовищі, щоб курсанти могли продемонструвати володіння м'якими вміннями.

Однак цей підхід також має свої недоліки. Враховуючи, що більшість навчальних програм переобтяжена змістом, було б розумно передбачити, що додавання окремих елементів з розвитку м'яких умінь до певних навчальних дисциплін може виявитися надто важким і трудомістким для викладачів.

У цьому випадку найбільш ефективним підходом стає саме інтеграція м'яких умінь у програму мовного курсу [11: 104].

Заняття мовою зосереджені насамперед на спілкуванні. Крім того, більшість методів навчання та навчальних матеріалів спрямовані саме на розвиток умінь ефективної міжособистісної комунікації.

Пропонуємо зразок інтеграції м'яких умінь у контент окремих навчальних модулів дисципліни «Морська англійська мова» (Табл. 1).

Навчальний модуль	Компетентність	М'які вміння
Несення навігаційної вахти	обмінюватися важливою робочою інформацією під час несення навігаційної вахти	використовувати навички ефективного спілкування; висловлювати думки та аргументувати свою точку зору
Допоміжні засоби судноводіння	визначати безпечний маршрут для судна, читаючи та розуміючи абрєвіатури та позначення допоміжних засобів судноводіння на навігаційних картах	аналізувати, оцінювати та застосовувати знання відповідно до заданого контексту
Лоцманське проведення	описувати основні робочі процеси під час лоцманського проведення судна	працювати в команді

Метеорологія	аналізувати метеорологічну інформацію з метою забезпечення безпеки плавання	співвідносити інформацію з різних джерел
Навігаційні виклики	описувати особливості несення навігаційної вахти під час проходження звужень, систем розділення руху, берегових вод, районів обмеженої видимості та щільного плавання	оцінювати альтернативні рішення

Таблиця 1. М'які уміння у контенті навчальних модулів
Table 1. Soft skills in the content of training modules

М'які вміння відіграють важливу роль у навчальних модулях з морської англійської мови, таких як «Несення навігаційної вахти», «Допоміжні засоби судноводіння», «Ліцманське проведення», «Метеорологія» і «Навігаційні виклики». Кожна з наведених у таблиці комунікативних компетентностей безпосередньо пов'язана з м'якими вміннями, розвиток яких можливий тільки у процесі міжособистісної взаємодії, що робить мовний курс найбільш придатним для формування вмінь професійної комунікації та когнітивних функцій порівняльного аналізу й оцінювання, що є критично необхідним для успішного засвоєння матеріалу.

Висновки. Розвинені м'які вміння впливають на формування системи цінностей та моделі поведінки, які сприяють створенню кращого робочого середовища, що зі свого боку призводить до підвищення мотивації, отримання задоволення від процесу співпраці, командної роботи, ефективної взаємодії, покращення якості життєдіяльності на борту.

Таким чином, важливими аспектами професійної підготовки курсантів визначено впровадження сучасних освітніх технологій, навчання м'яких умінь та створення іноваційних навчальних курсів для підготовки лідерів майбутнього. Інтеграція м'яких умінь у програму з морської англійської мови не лише підвищує якість навчання, але й готує курсантів до успішного виконання своїх професійних обов'язків у складних умовах морської діяльності.

Перспективи подальших досліджень полягають у перегляді контенту навчальних програм професійних дисциплін, розробці

ефективної методики інтеграції м'яких умінь у зміст занять з морської англійської мови.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Діденко Ж. Формування м'яких навичок ("soft skills") на заняттях англійської мови у майбутніх менеджерів в умовах дистанційного навчання. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип. 35. Т. 2. С. 266-271. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/35-2-41>
2. Міжнародна конвенція про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року (консолідований текст з манільськими поправками). Київ: ВПК «Експрес-Поліграф», 2012. 568 с.
3. Ткаченко Н., Юань Веньцзін. Трансверсальні компетентності: еволюція через призму контекстів. *Наукові інновації та передові технології*. 2022. № 5 (7). С. 130-143. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-5\(7\)-130-143](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-5(7)-130-143)
4. Cimatti B. Definition, Development, Assessment of Soft Skills and Their Role for the Quality of Organizations and Enterprises. *International Journal for Quality Research*. 2016. 10 (1). P. 97-130. DOI: <https://doi.org/10.18421/IJQR10.01-05>
5. Kudryavtseva V., Barsuk S., Frolova O. Maximizing Students' Learning in Maritime English Online Course. *Pedagogika-Pedagogy*. 2023. Vol. 95, No. 5s, P. 122-138. DOI: <https://doi.org/10.53656/ped2023-5s.11>
6. Lekakou M., Iakovaki H., Vintzilaios D. et al. Introducing the Use of Case Studies Methodology in Training for Soft Skills in Maritime Universities. The ISOL-MET Program. *Pedagogika-Pedagogy*. 2023. Vol. 95, No. 6s. P. 111-122. DOI: <https://doi.org/10.53656/ped2023-6s.10>
7. Lutzkanova S., Mednikarov B., Chesnokova M. Enhancing "Soft Skills" Management for Maritime and Shipping Business Personnel Using Interactive Educational Methods. *Proceedings of the International Association of Maritime Universities Conference (Batumi, October 21-22, 2022)*. Batumi. 2022. P. 247-251.
8. Ölçer A.I., Kitada M., Lagdami K. et al. Transport 2040: Impact of Technology on Seafarers – The Future of Work. *Malmö: World Maritime University*. 2023. 228 p. DOI: <http://dx.doi.org/10.21677/230613>
9. Sirbu A., Georgescu M. English Classes as an Intrinsic Part of the Soft Skills Development of Marine Students. *IMLA 28/IMEC 33 Conference Proceedings (Varna, September 6-9, 2023)*. Varna, 2023. P. 86-92.
10. SkillSea Project (Project number 601186). Rotterdam: STC-Group. 2023. URL: https://www.skillsea.eu/images/Public_deliverables/D1.1.2-Current-skills-needs-final_28-06-2023.pdf (Last accessed: 11.01.2024).
11. Spirovska Tevdovska E. Integrating Soft Skills in Higher Education and the EFL Classroom: Knowledge Beyond Language Learning. *SEEU*

- Review. 2015. Vol. 11. Issue 2. P. 97-108. DOI: <https://doi.org/10.1515/seeur-2015-0031>
12. The Key Role of Seafarers in National Economies in a Net-Zero World / International Chamber of Shipping. 2023. URL: <https://www.ics-shipping.org/wp-content/uploads/2023/06/SEAFARERS-REPORT-final.pdf> (Last accessed: 15.01.2024).
13. The Maritime Professional Council Report on Kind Leadership / C. Davis, J. Wright, S. Cameron. 2022. URL: <https://www.mpc-uk.org/wp-content/uploads/2023/10/MPC-Kind-Leadership-Report.pdf> (Last accessed: 21.01.2024).
14. Vasanthakumari S. Soft Skills and Its Application in Work Place. World Journal of Advanced Research and Reviews. 2019. 3 (2). P. 66-72. DOI: <https://doi.org/10.30574/wjarr.2019.3.2.0057>

Стаття надійшла до редакції 25.01.2024.

Статтю рекомендовано до друку 10.03.2024.

Як цитувати: Кудрявцева В., Барсук С., Фролова О. Інтеграція м'яких умінь у програму з морської англійської мови. *Виходання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки*. 2024. Вип. 44. С. 95-109. DOI: <https://doi.org/10.26565/2073-4379-2024-44-06>

INTEGRATION OF SOFT SKILLS INTO THE PROGRAM OF MARITIME ENGLISH

Valentyna Kudriavtseva

PhD in Pedagogy, Associate Professor,
Head of English Language Department for Deck Officers,
Kherson State Maritime Academy
(73003, Kherson, 20 Nezalezhnosti Ave.;
e-mail: florakv07@gmail.com;
orcid: <https://orcid.org/0000-0003-4264-4229>

Svitlana Barsuk

PhD in Pedagogy, Associate Professor,
English Language Department for Deck Officers,
Kherson State Maritime Academy
(73003, Kherson, 20 Nezalezhnosti Ave.);
e-mail: badger.svetlana@gmail.com;
orcid: <https://orcid.org/0000-0002-5487-8690>

Olena Frolova

PhD in Pedagogy, Associate Professor,

English Language Department for Deck Officers,
Kherson State Maritime Academy
(73003, Kherson, 20 Nezalezhnosti Ave.);
e-mail: olenafrolova09@gmail.com;
orcid: <https://orcid.org/0000-0002-1510-2902>

The shipping industry is regulated by international laws with the stakeholders significantly influencing the standards of international transport systems and, therefore, demands highly qualified specialists. The introduction of digital technologies, automatization of working processes, and globalization of international maritime trade create new challenges and increase the requirements for the mariners' professional competences, thus impacting the training of future specialists.

The latest studies on the current trends and the long-term prospects indicate the need to acquire new professional skills to support the shipping industry's sustainable development. The stakeholders are increasingly recognizing the influence of human factors on the efficiency of the processes aboard ships and emphasize the urgent need for an overhaul of maritime education. The focus on the soft skills training aims to contribute to the formation of future leaders and improve the quality of seafarers' professional training. Thus, there is a need to substantiate the importance of soft skills for a successful career in the maritime industry and to describe the methods to integrate them into the educational process.

The authors acknowledge that the concept of "soft skills" proposed by national and foreign researchers varies in their characteristics. Based on the analysis of scholarly papers, we have formulated the "soft skills" definition appropriate for our research. We define "soft skills" as individual psychological and behavioral properties that are realized in interpersonal interaction and contribute significantly to its effectiveness.

The purpose of the article is to present some approaches to integrating soft skills into Maritime English program at a higher educational institution.

To determine the primary directions of soft skills development, the authors have analyzed the latest international projects, conducted by maritime experts. We consider the integration of soft skills into the Maritime English course to be one of the most suitable approaches since the teaching methods and the course learning materials are aimed specifically at the development of effective interpersonal communication skills.

The information presented in the paper can be useful for researchers and educators, who are interested in soft skills embedding into educational programs.

Keywords: *integration, Maritime English, professional training, soft skills.*

REFERENCES

1. Didenko, Zh. (2021). The Development of Future Managers' "Soft Skills" in English Lessons Through Distance Learning. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk [Humanities Science Current Issues]*. Issue 35, Vol. 2. pp. 266-271. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/35-2-41> [in

- Ukrainian].
2. *International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers 1978 (consolidated text with the Manila amendments)*. (2012). Kyiv: VPK “Ekspres-Polihraf” [in Ukrainian].
  3. Tkachenko, N., Yuan Wenjing. (2022). Transverse Competences: The Evolution of a Concept Through the Prism of Contexts. *Scientific Innovations and Advanced Technologies*. 5 (7), pp. 130-143. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-5\(7\)-130-143](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-5(7)-130-143) [in Ukrainian].
  4. Cimatti, B. (2016). Definition, Development, Assessment of Soft Skills and Their Role for the Quality of Organizations and Enterprises. *International Journal for Quality Research*, 10 (1), pp. 97-130. DOI: <https://doi.org/10.18421/IJQR10.01-05>
  5. Kudryavtseva, V., Barsuk, S., Frolova, O. (2023). Maximizing Students’ Learning in Maritime English Online Course. *Pedagogika-Pedagogy*. Vol. 95, No 95s, pp. 122-138. DOI: <https://doi.org/10.53656/ped2023-5s.11>
  6. Lekakou, M., Iakovaki, H., Vintzilaios, D. et al. (2023). Introducing the Use of Case Studies Methodology in Training for Soft Skills in Maritime Universities. The ISOL-MET Program. *Pedagogika-Pedagogy*. Vol. 95, No 95s, pp. 111-122. DOI: <https://doi.org/10.53656/ped2023-6s.10>
  7. Lutzkanova, S., Mednikarov, B., Chesnokova, M. (2022). Enhancing “Soft Skills” Management for Maritime and Shipping Business Personnel Using Interactive Educational Methods. *Proceedings of the International Association of Maritime Universities Conference*, pp. 247-251.
  8. Ölçer, A.I., Kitada, M., Lagdami, K. et al. (2023). *Transport 2040: Impact of Technology on Seafarers – The Future of Work*. Malmö: World Maritime University. DOI: <http://dx.doi.org/10.21677/230613>
  9. Sirbu, A., Georgescu, M. (2023). English Classes as an Intrinsic Part of the Soft Skills Development of Marine Students. *IMLA 28/IMEC 33 Conference Proceedings*, pp. 86-92.
  10. *SkillSea Project* (Project number 601186). Rotterdam: STC-Group. (2023). Available at: https://www.skillsea.eu/images/Public_deliverables/D1.1.2-Current-skills-needs-final_28-06-2023.pdf [Accessed 11 Jan. 2024].
  11. Spirovska Tevdovska, E. (2015). Integrating Soft Skills in Higher Education and the EFL Classroom: Knowledge Beyond Language Learning. *SEEU Review*. Vol. 11, Issue 2, pp. 97-108. DOI: <https://doi.org/10.1515/seeur-2015-0031>
  12. *The Key Role of Seafarers in National Economies in a Net-Zero World / International Chamber of Shipping*. (2023). Available at: <https://www.ics-shipping.org/wp-content/uploads/2023/06/SEAFARERS-REPORT-final.pdf> [Accessed 15 Jan. 2024].
  13. Davis, C., Wright, J., Cameron, S. (2022). *The Maritime Professional Council Report on Kind Leadership*. Available at: <https://www.mpc-uk.org/wp-content/uploads/2023/10/MPC-Kind-Leadership-Report.pdf>

[Accessed 21 Jan. 2024].

14. Vasanthakumari, S. (2019). Soft Skills and Its Application in Work Place. *World Journal of Advanced Research and Reviews*. 3 (2), pp. 66-72. DOI: <https://doi.org/10.30574/wjarr.2019.3.2.0057>

The article was received by the editors 25.01.2024.

The article was recommended for printing 10.03.2024.

In cites: Kudriavtseva V., Barsuk S., Frolova O. (2024). Integration of soft skills into the program of maritime English. *Teaching languages at higher educational establishments at the present stage. Intersubject relations*. 44, pp. 95-109. DOI: <https://doi.org/10.26565/2073-4379-2024-44-06> [in Ukrainian]